

Onderwerp Evaluatie maatregelen Noorderplantsoen en Stadsstrand
ter informatie
Steller Ewoud van Smeden

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 62 37 Bijlage(n)

Ons kenmerk 48669-2022

Datum 9-2-2022 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Dat de stad de komende jaren groeit, verandert en nog drukker wordt is een feit. Uw raad wil zich daarom inzetten voor het bewaken van het evenwicht tussen recreanten en bewoners.

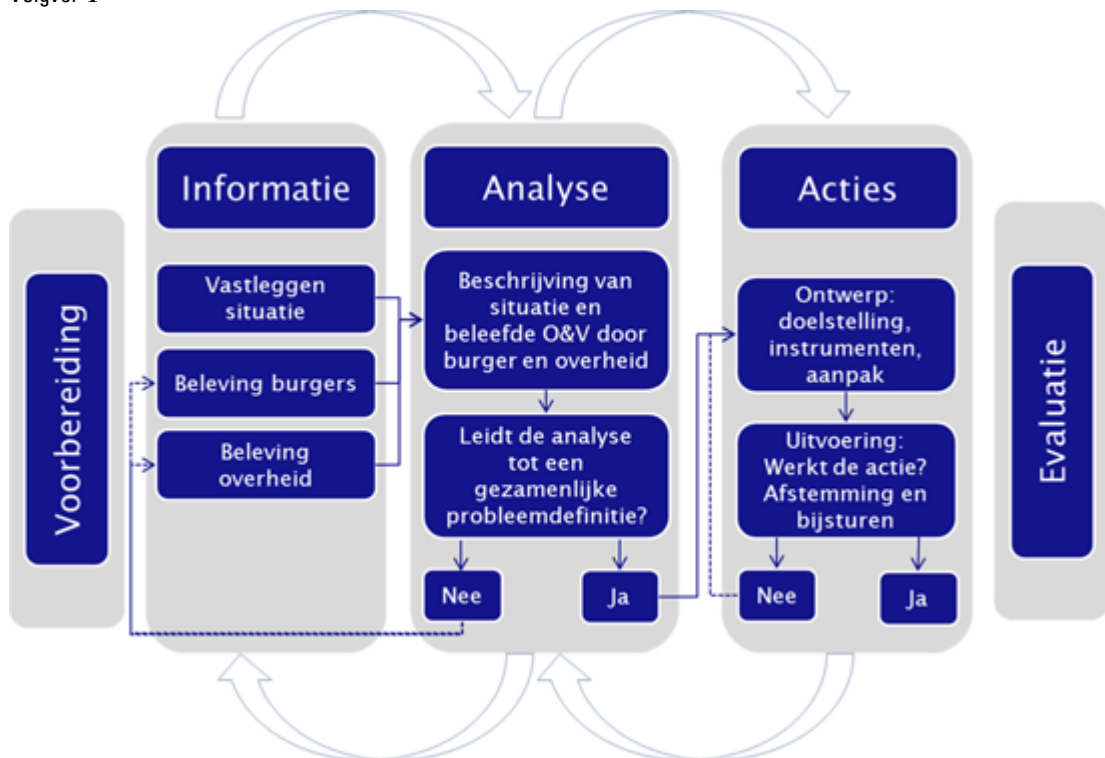
Medio juni 2021 heeft uw raad n.a.v. de toenemende overlast in het Noorderplantsoen en het Stadsstrand een aanvullende set maatregelen van kracht te laten gaan. Het doel van het maatregelenpakket was de keerzijde van de groei en populariteit van het Noorderplantsoen en Stadsstrand aan te pakken.

Het gaat om de maatregelen: alcoholverbod en stilte na 22 uur bij het stadsstrand en in het Noorderplantsoen; gedeeltelijk barbecueverbod in het Noorderplantsoen waarbij de gemeente barbecueën op afstand van de huizen faciliteert met tegels; verlenging maatregelen Noorderplantsoen met 24/7 alcoholverbod bij speelweide en vijver; gebiedsverboden voor stevige overlastgevers; extra handhaving; extra beheer, toiletvoorzieningen en vuilnisbakken; samenwerkingsafspraken met ondernemers en stimuleren van spreiding van recreatie.

Uw raad vindt het wenselijk de getroffen maatregelen te evalueren.

Aanpak evaluatie

Iedereen ervaart overlast op een eigen manier. Dit geldt niet alleen voor bewoners maar ook voor professionals. Luisteren naar bewoners, gebruikers en professionals is dus van groot belang bij het evalueren van de aanpak.

Voorbereiding: Vanuit gebiedsteam binnenstad heeft een lokaal team van beleidsmedewerkers en projectleiders een aanpak opgesteld met afspraken over de inzet van middelen en capaciteit tijdens het project.

Informatie en analyse: de situatie en context hebben we in de eerste helft van 2021 in kaart gebracht. Hierbij zijn gesprekken en informatie opgehaald bij woningbouwcorporatie, bewoners, ondernemers, Meldpunt Overlast en Zorg, Stadsbeheer, handhaving en politie. In de analyse van deze inventarisatie kwam naar voren dat het evenwicht tussen leefbaarheid en recreatie gedurende 4 jaar steeds meer uit balans is geraakt. Vooral geluidsoverlast, wildplassen, afval en gebruik van alcohol komen naar voren als overlastfeiten. Aan de andere kant is er een grote druk op de handhavingsorganisaties en de invloed van coronamaatregelen, zoals sluiting van de horeca.

Actie: in juni 2021 is de aanpak gestart waarbij een aantal regels zijn aangescherpt en extra capaciteit is ingezet op het beheer en de handhaving van het Noorderplantsoen en Stadsstrand en het monitoren van de aanpak.

Evaluatie: in deze brief volgt de evaluatie waarbij wordt aangegeven in hoeverre de doelstellingen op het gebied van schoner gebied, minder overlast van wildplassen en geluid zijn bewerkstelligd. Daarnaast wordt beschreven op zowel proces als op inhoud welke inspanningen effectief zijn en wat nog ontbreekt. Voor deze evaluatie is er gesproken met bewonersverenigingen, omwonenden, politie, ondernemers, handhavers, stadsbeheer, gebiedsteam binnenstad, meldpunt overlast en zorg en andere betrokkenen.

Proces

Er zijn verschillende sessies gehouden met bewoners vooraf, gedurende en achteraf. Het actief in gesprek blijven met bewoners is van toegevoegde waarde om goed beeld te krijgen van de overlastbeleving in de (directe) omgeving en de effectiviteit van maatregelen. Daarnaast zal in het projectteam in het vervolg beleidsmedewerkers van de politie betrokken worden (naast afstemming in gebiedsteam binnenstad). Ook

Volgvel 2

medewerkers WIJ/DMO zullen aansluiten. Verder zullen vooraf (internationale) studenten betrokken worden i.v.m. communicatie en gedragsbeïnvloeding richting die groepen.

Duur van de maatregelen: het tijdsbestek van de extra maatregelen was relatief kort. Medio juni t/m medio september 2021 is de periode waarin de extra maatregelen geëvalueerd konden worden. De toenemende overlast speelt zich namelijk vooral af in de zomerperiode. Deze periode was te kort om verstrekkende conclusies te kunnen trekken. Daarom zullen de maatregelen ook in 2022 van kracht blijven

Inhoud

Ervaring Stadstoezicht (handhaving)

Noorderplantsoen

De directie Stadstoezicht heeft de aantallen processen verbaal (pv's) van het Noorderplantsoengebied (Oranjesingel, Kruissingel en Noorderbinnensingel) uitgezocht. Hiervoor is de periode 16-07-2021 t/m 19-09-2021 aangehouden. In het Noorder Plantsoengebied zijn er in totaal 190 registraties gemaakt en 14 pv's uitgeschreven voornamelijk voor Wildplassen, geluidsoverlast, alcohol bezit dan wel nuttigen in de openbare ruimte.

Stadsstrand (Vrydemalaan)

Hier zijn in dezelfde periode meerdere registraties gemaakt. Deze registraties gaan over geluidsoverlast, overlast algemeen en orde versturend gedrag.

Ervaring Politie

Noorderplantsoen

Ondanks het feit dat er relatief gezien, minder zonnige dagen waren, moesten BOA's en politie regelmatig optreden. Dat leidde tot tastbare resultaten in de zin van processen-verbaal en ook tot ontruiming van gedeelten van het Noorderplantsoen. Op veel zonnige dagen werd het Noorderplantsoen zeer intensief gebruikt. Opvallend was dat de speelweide van de vroege middag tot laat in de avond ook door veel groepen jongeren werd gebruikt. Regelmatig moesten groepen jongeren na 22.00 uur daar weggestuurd worden. Ondanks het feit dat de BOA's meerdere keren langer doorwerkten, moest die taak vaak door de politie uitgevoerd worden. Vanwege drukte en prioritering in de politietaak, kon niet altijd op klachten ingezet worden. Het lijkt erop dat het feit dat het Noorderplantsoen tot stiltegebied is verklaard en dat dat onder het publiek bekend is gemaakt, wel heeft geleid tot vermindering van klachten na 22.00 uur.

Vanuit handhavingsoogpunt is het begrip stiltegebied een lastige. De ervaring leert dat als de opsporingsambtenaar is vertrokken, in een aantal gevallen de overlast weer ontstaat. De notoire overlastveroorzakers die t/m 2019 rondom de vijver zaten, hebben zich verplaatst naar het gebiedje rondom de muziekkoepeel. Dit heeft geleid tot vermindering van klachten in de directe omgeving van bankjes rondom de vijver en tegelijkertijd tot verplaatsing van die overlast.

Stadsstrand

Het stadsstrand werd het afgelopen jaar intensiever gebruikt vooral op zonnige dagen. Vooral (groepen) jongeren maakten gebruik van de voorziening. Overdag leidde dat vaak tot grote drukte. Niet alleen op het gedeelte tussen de woningen van de Vrydemalaan en het water van het Oosterhamrikkanaal, maar ook tussen de woningen van de Vrydemalaan. De jongeren bleven vaak tot laat in de avond hangen en op

Volgvel 3

sommige momenten 's nachts. Waarbij tevens gebruik werd gemaakt van de vlonder in het water om daar groepsgewijs feest te vieren. Daarbij werd ook gebruik gemaakt van muziekboxen. Zowel overdag als 's avonds en 's nachts leidde de grote drukte en de daarmee gepaard gaande (geluids- en andere) overlast tot klachten van omwonenden.

Maatregelen en evaluatie

Stiltegebied na 22:00

De huisregel 'stilte na 22.00 in Noorderplantsoen en bij het Stadsstrand' is ingesteld om de klachten van geluidsoverlast tegen te gaan. Handhaving op geluidsoverlast die gepaard gaat met verstoring van de openbare orde, veelal nuttigen van alcoholhoudende drank (artikel 2.50 lid 1 Verboden Drankgebruik). Geluidsoverlast kan op gehandhaafd worden op basis van artikel 4:5 APVG (overige geluidhinder). De regels zijn kenbaar gemaakt via bebording.

Ervaringen

De omwonenden van het Stadsstrand en Noorderplantsoen ervaren nog steeds regelmatig (geluids)overlast in de avond en nacht op (met name) zomerse dagen. Het Noorderplantsoen en het Stadsstrand zijn echte hotspots in de stad. Er zitten veelal groepjes schreeuwende jongeren met boomboxen tot laat in de nacht. Bewoners hebben regelmatig naar de politie en de klachtenlijn van de gemeente gebeld. In hun optiek wordt er te weinig met de klachten gedaan. De ervaren overlast bij de direct omwonenden is groot. Enkele buurtbewoners denken inmiddels aan verhuizen. Het is niet mogelijk de overlast volledig te voorkomen. Er wordt onderzocht of de handhaving nog verder geïntensiveerd kan worden. Voor de zomer 2022 zal gekeken worden of de combinatie van handhaving, extra communicatie (lichtbakken) en een uitgebreide preventieve campagne de overlast nog verder teruggebracht kan worden.

Rond de vijver en speelweide Noorderplantsoen geen alcohol

Het gehele alcoholverbod op de speelweide en rondom de vijver in het Noorderplantsoen wordt gecontinueerd. Dit verbod geldt de hele dag.

Ervaringen

Het alcoholgebruik is de afgelopen periode afgenomen. Wel wordt er (met name op warme drukke dagen) nog alcohol gedronken. Het is niet mogelijk om dit volledig te voorkomen. Indien handhavers dit constateren zullen de gebruikers hierop aangesproken worden.

Alcoholverbod na 22 uur in Noorderplantsoen en bij Stadsstrand

Om de overlast voor de omwonenden in te perken wordt de regel dat na 22 uur geen alcohol op deze plekken wordt gedoogd, gecombineerd met het instellen van een de regel stilte na 22 uur gecontinueerd.

Ervaringen

De geluidsoverlast na 22:00 is niet volledig te voorkomen. Met name in de nacht komen er nog steeds meerdere verschillende groepen naar het Stadsstrand/Noorderplantsoen. Ook nuttigen deze groepen in veel gevallen alcohol. Bij controle worden de groepen hierop aangesproken/ wordt er een proces verbaal opgemaakt.

Volgvel 4

Gedeeltelijk barbecueverbod Noorderplantsoen

Barbecueën wordt uiteindelijk toegestaan op aangewezen plekken, verder gelegen van de huizen van omwonenden, gefaciliteerd met voldoende tegels.

Ervaringen

Dit lijkt goed te werken. Omwonenden ervaren minder last van de barbecuerook. Daarnaast geven handhavers aan dat het makkelijker is mensen aan te spreken. Er kan verwezen worden naar de beschikbare barbecuetegels.

Op warme dagen intensivering beheer en faciliteiten

De gemeente zorgt voor extra beheer, urinoirs en extra vuilnisbakken.

Ervaringen

Dit werkt erg goed. Omwonenden ervaren minder last van afval. Ook is het aantal wildplassers afgenomen. Helaas is het niet mogelijk dit volledig te voorkomen.

Afspraken met ondernemers

Met DOT worden de afspraken over mede schoonhouden Stadsstrand en met omliggende supermarkten afspraken maken over beschikbaar stellen van picnic-kleedjes/ afvalopbergmogelijkheden.

Ervaringen

DOT heeft aangegeven de muziek op het terras zachter te zetten om overlast voor omwonenden minimaal te houden en aanzuigende werking te voorkomen.

Stimuleren van spreiding van recreatie

Onder andere met 'Groningense zomer' is geprobeerd ook andere plekken in groningen onder de aandacht te brengen. Dit is echter een lange termijn oplossing. Op dit moment constateren we dat het Stadsstrand en het Noorderplantsoen op warme zomerdagen dé 'hotspots' van Groningen blijven.

Algehele samenvatting

De periode om de aanvullende maatregelen te toetsen is relatief kort. Het is daarom niet mogelijk om in dit stadium alvast verstrekkende conclusies te trekken. Wel vallen er een aantal zaken op.

Enkele van de getroffen maatregelen hadden direct effect. Zo is de intensivering van beheer en faciliteiten positief. Er is minder overlast van afval en het aantal wildplassers is afgenomen.

Aan de andere kant blijft de geluidsoverlast voor direct omwonenden met name in de avond en de nacht bestaan. De frustratie van de direct omwonenden is zeer hoog. Een aantal bewoners zijn aan de andere kant van het huis gaan slapen of willen verhuizen.

Verder zien we een verschuiving van de doelgroep. Met name bij het Stadsstrand, maar ook in het Noorderplantsoen zien we dat jonge gezinnen veelal plaats hebben gemaakt voor (grote) groepen jongeren. In enkele gevallen is er een verband met de misdragingen van de jongeren en het wegblijven van andere recreanten. Dit is onwenselijk. De hotspots moeten voor alle gebruikers en omwonenden een aantrekkelijke veilige plek zijn.

Volgvel 5

Daarnaast zien we dat het gebruik van (soft)drugs op de twee hotspots is toegenomen. Bezorgscooters komen steeds vaker langs om de doelgroep van middelen te voorzien. Hier zal strak op gehandhaafd worden.

De druk op de openbare ruimte in de binnenstad zal de komende jaren alleen maar groter worden. Bij nieuwe hotspots (bijvoorbeeld Dudok aan het water) zal veiligheid en handhaafbaarheid in een vroeg stadium in de ontwerpfase onderwerp van gesprek zijn waar samen met stakeholders (o.a. politie) over nagedacht gaat worden.

De toenemende druk op de openbare ruimte en de excessen bij de hotspots in en rondom het centrum van Groningen wordt mede ingegeven door aantal bredere ontwikkelingen. Op dit moment kunnen jongeren (met de sluiting van de nachthoreca door corona) in de nacht nergens naartoe. De coronacrisis doet een groot beroep op de mentale veerkracht van jongeren. Thuis is veelal zeer beperkt ruimte om te recreëren. Daarom neemt de druk op openbaar groen en ontmoetingsplekken verder toe. Voor het merendeel gaat dit gepaard met een toename van bovenmatig alcoholgebruik en drugsconsumptie. Vanuit verschillende beleidsterreinen werken we ook aan het vergroten van mentale weerbaarheid van jongeren, het verbeteren van (jongeren)huisvesting, het spreiden van recreatie door het ontwikkelen van aantrekkelijke alternatieven, het vergroten van bewustwording over alcohol- en drugsgebruik en de aanpak van problematisch gedrag onder jongeren. Al deze inspanningen zijn nodig om de excessen op hotspots terug te dringen en in de toekomst te voorkomen.

Dat het zeer intensieve gebruik van het Noorderplantsoen en het Stadsstrand altijd tot een zekere mate van overlast (met name in de avond en de nacht) zal leiden is niet uit te sluiten. Hoe aantrekkelijker een locatie is, hoe meer mensen het zal aantrekken. Dit kan tot een vergroting van overlast kan leiden. Er zal gekeken worden of de handhaving nog verder geïntensiveerd kan worden. Het handhavingsbeleid zal echter gericht zijn op beheersing van de overlast en niet op overlastuitsluiting.

Primair zal er ingezet worden op het voorkomen in de brede zin van het woord en het beheersen. Handhaving is het sluitstuk. Daarom zal het beleid gericht zijn op het voorkomen dat het Noorderplantsoen c.q. het stadsstrand te vol raakt op hoogtijdagen. Beheersinstrumenten daarvoor zijn beïnvloeding publieksstromen middels de (sociale) media, inzet BOA's, fysieke ingrepen en fysieke afsluiting. De huisregels op beide locaties zullen bij de gebruikers volledig duidelijk moeten zijn. Dat zal elk jaar een terugkerend punt van aandacht zijn direct aan het begin van het voorjaar.

Binnen de gemeente Groningen komt er een werkgroep die een communicatiestrategie zal ontwikkelen. Op basis hiervan zal er voor het voorjaar een gerichte communicatiecampagne uitgezet worden. Zo zullen er onder andere meerdere lichtborden (ook met teksten in het Engels) geplaatst worden. Verder wordt er ook gekeken op welke manier we deze doelgroep (veelal jonge internationale studenten) het meest effectief kunnen bereiken. Binnenkort gaat de gemeente Groningen starten met een pilot om een sociale gedragsverandering te bereiken in de openbare ruimte (bijvoorbeeld afval). De resultaten zullen worden gebruikt voor de communicatiecampagne.

Volgvel 6

De gemeente Groningen zal de ontwikkelingen in het Noorderplantsoen en Stadsstrand in de toekomst goed blijven monitoren en waar nodig het beleid aanpassen.

We vertrouwen erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.